Algemene beschouwingen PvdA 2026:

U zag mij papiertjes uitdelen. Dit zijn geen gewone kladpapiertjes, maar zogenaamd groeipapier. Papier gevuld met bloemzaden. Bedek het met vochtige aarde, en er komen zowaar bloemen op. Het papiertje is beschrijfbaar. U kunt het gebruiken voor aantekeningen bij mijn verhaal. Want u schrijft natuurlijk allemaal mee. Maar liever heb ik nog dat u het gebruikt voor het opschrijven van uw wensen. Uw wensen voor de gemeente voor op de lange termijn. Uw stip op de horizon. Waar gaan we naartoe, hoe is het over drie generaties vertoeven in Borger-Odoorn. En wat moeten wij daar nu voor doen? Want net als met bloemetjes groeit alles wat je aandacht geeft. En het zaadje voor de toekomst moet nu worden geplant.

In deze algemene beschouwingen bespreken we de plannen voor 2026. Maar meer nog bespreken wij onze plannen voor de verdere toekomst, waarvoor we het zaadje in 2026 willen planten. Hiervoor wil ik het met u hebben over de volgende onderwerpen: onze bestaanszekerheid, onze jeugd, onze voorzieningen, ons bestuur, ons klimaat en onze financiën.

Toch maar even met **onze financiën** beginnen:
Met trots kunnen we zeggen dat we stabiel zitten in instabiele tijden.
Daarbij willen we ook investeringsruimte bieden aan de volgende raad, We willen de financiën zo achterlaten zoals we ze aangetroffen hebben bij de start van deze bestuursperiode . Dat past bij onze traditie van behoedzaam en bestendig begroten. Toch laten we de financiën op een aantal punten wel anders achter: onder andere de belastingdruk, die is vergeleken met andere gemeenten de afgelopen jaren enorm gedaald. Dat komt door het kiezen van een bestendige koers voor de OZB.
We zoeken dus naar investeringsruimte zonder extra geld bij inwoners weg te halen. In plaats daarvan nemen we ons huishoudboekje kritisch onder de loep. Iets wat helemaal niet erg is, het bemoedigd efficiëntie en een kritische houding tegenover uitgaven.
We prioriteren daarbij maatregelen die vooral geen pijn doen voor de inwoners.
Toch heeft het college één maatregel geprioriteerd die we liever niet zien, namelijk het korten van 35.000 euro op minimabeleid. De uitleg is logisch, we begroten teveel. Toch zien wij het liever anders. Daar kom ik zo op terug.

Bestaanszekerheid:
Dat brengt mij meteen op het volgende thema, namelijk bestaanszekerheid. De afgelopen periode hebben we als PvdA gevraagd om een beleidsplan bestaanszekerheid. We lezen in de kadernota dat dit plan er aan komt. Fijn. Daarna hebben we een debat over dit onderwerp aangevraagd. Onze afdronk daarvan was dat we als raad behoorlijk op één lijn zitten. Van links tot rechts zijn de verschillen klein, en te overbruggen. Als we de woordvoeringen van de andere fracties bij dat debat terugluisteren, kunnen we niet anders dan vermoeden dat andere partijen zich ook ongemakkelijk voelen bij het weghalen van 35.000 euro bij minimabeleid. Tegen die partijen zeg ik: maakt u zich geen zorgen, we komen met een motie. Een motie die zorgt voor een win/win/win situatie. Waarom vertel ik u aan het einde van mijn betoog.
Bestaanszekerheid en preventie gaan hand in hand. Daarom sluiten we absoluut aan bij investering in de kansencoaches. We hopen dat er snel structurele dekking kan worden gevonden. Ook voor op het middelbaar onderwijs.

Jeugd:
Dat brengt ons op het derde kopje: jeugd. Kinderen zijn net als het groeipapier. Ze komen alleen tot bloeien door aandacht en zorg. Daarom zijn we blij met het investeren in onderwijs in 2e Exloërmond en Valthermond, daarom de kansencoach en backpack, daarom het financieel ondersteunen van "kind naar gezond gewicht" en cool2bfit. Daarom investeren in de mentale weerbaarheid en het voorkomen van schooluitval. Daarom herijking van het gezondheidsbeleid. Daarom aandacht schenken aan preventie en inclusie. En daarom investeren in structurele ondersteuning van de kinderraad. Jongeren moeten we mee laten praten en mee laten denken. Het gaat immers om hun toekomst.

Voorzieningen:
En hun toekomst in Borger-Odoorn staat best onder druk. Want ondanks dat er de afgelopen periode enorm is geïnvesteerd in voorzieningen, zijn wij nog steeds bezorgd om het voorzieningenniveau. Onze regio moet leefbaar zijn. Met winkels dichtbij. Maar ook vooral zorg dichtbij. We hebben het al veel vaker gezegd maar we maken ons nog steeds flinke zorgen over de huisartsen. Voorzieningen moeten ook de komende tijd top prioriteit blijven. We zetten hierbij wat de PvdA betreft flink in op de kansen die de NSL daarvoor bied. Ook biedt de groei van ons inwonersaantal door het bouwen van vele woningen hiervoor kansen. We kijken er naar uit om over dat thema te praten bij het tot stand komen van het volkshuisvestingsprogramma. En hopen ook dat de raad daar vroegtijdig bij betrokken wordt.

Ons bestuur:

Dan ons bestuur. Om in de metafoor van het groeipapier te blijven: We zijn als raad ook gegroeid. We hebben flinke stappen gemaakt. Maar die stappen vooruit moeten worden vastgehouden. We moeten voorkomen dat de volgende raad opnieuw moet beginnen. Daarom een voorstel: we hebben als PvdA ooit gevraagd om een startnotitie. De handschoen werd daarbij door het college opgepakt, en we kregen bij veel meer voorstellen een startnotitie. Maar de raad heeft geen uitspraak gedaan dat ze dit ziet als voorkeur. Dat vinden wij belangrijk voor een volgende raad. Anders moet mogelijk dat proces weer opnieuw beginnen. Daarom een motie om de startnotitie als standaard te zien bij beleidvisies.
We hebben als PvdA een prettige raadsperiode gehad. Het einde daarvan komt nu in zicht, en we kijken uit naar de volgende raadsperiode.

Zo, ik krijg het er warm van voorzitter.
En de komende jaren wordt het nog veel warmer. Klimaatverandering is een thema waar we mee te maken gaan krijgen. Daarom hadden we een motie voor een hitteplan gemaakt. Groenlinks was ons echter sneller af, en hun motie zit goed in elkaar. Daarom dienen we die van hen mede in.

Dan had ik had nog een cliffhanger over de **motie** voor **bestaanszekerheid**.

Wij willen het geld dat bespaard zou kunnen worden op minimabeleid graag inzetten op het beleidsplan bestaanszekerheid. Dat betekent dat we dan dekking moeten vinden voor een bedrag van 35.000 euro. Het biodivers gaan maaien van bermen levert structureel 50.000 op maar de voorbereiding daarvan kost tijd en daardoor zal die besparing pas in 2027 kunnen worden gerealiseerd. We stellen voor nu alvast het besluit te nemen dat in 2027 te gaan doen. De ontstane ruimte kan dan deels worden ingezet voor het beleidsplan bestaanszekerheid en daarnaast blijft er dan vanaf 2027 ook nog 15000 euro structurele ruimte over. We stellen voor om in 2026 ter overbrugging 35000 uit de vrije reserve beschikbaar te stellen voor het beleidsplan bestaanszekerheid

Dat betekent dus dat 35000 euro structureel beschikbaar blijft voor bestaanszekerheid, dat er eenmalig 35000 euro voor dat doel uit de Vrije Algemene Reserve wordt gehaald en dat er daarnaast vanaf 2027 15000 euro extra structurele ruimte kan worden ingeboekt. En dat onze gazons biodivers gaan worden gemaaid. Eenmalige inzet van 35000 voor 3 structurele winsten! Een win/win/win situatie dus. Wie kan daar nou tegen zijn?

Voorzitter, mij rest alleen nog om het ambtelijk apparaat te danken voor het opstellen van wederom goede en leesbare financiële stukken.